

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z wniosku W. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych - Oddziałowi w [...]
o wypłatę renty i zwrot nienależnie pobranego świadczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 28 października 2004 r.,
na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 13 maja 2004 r.,

odmawia przyjęcia kasacji do rozpoznania.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] w sprawie W. M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o wypłatę renty i zwrot nienależnie pobranego świadczenia wyrokiem z 13 maja 2004 r. oddalił apelację wnioskodawcy. Sąd drugiej instancji w pełni przychylił się do ustaleń Sądu Okręgowego. W świetle art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy z 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 ze zm.) uprawnienie do świadczeń pieniężnych i innych uprawnień przewidzianych w przepisach ustawy z 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 ze zm.) uzależnione jest od zaliczenia do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z pobytem w miejscach , o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy. Sąd Okręgowy ustalił

natomiast, że W. M. nie przebywał w obozie przejściowym w Zamościu, co w 1990 r. było przesłanką przyznania przez organ rentowy prawa do renty obozowej. Konsekwencją tego było stwierdzenie braku uprawnień do dalszej wypłaty renty oraz uznanie, że dotychczas pobrane świadczenie było świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 38 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. 2004 r., nr 39, poz. 353).

W kasacji wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok w całości i wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie od strony przeciwnej na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych. Jako podstawę kasacji wnioskodawca powołał sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Apelacyjnego, poprzez przyjęcie, że pobrane przez wnioskodawcę świadczenie z tytułu renty w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2001 r. jest świadczeniem nienależnym; jak również naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nie zadośćuczynienie obowiązкови wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, a także art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu, na jakich ustaleniach faktycznych Sąd oparł swa ocenę prawną.

W opinii wnioskodawcy istnieje potrzeba wykładni art. 11 k.p.c. ze względu na poważne wątpliwości prawne i udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy ustalenia prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa obejmują również motywy wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie kasacji skarżący wskazał „istnienie potrzeby wykładni przepisu art. 11 kpc ze względu na poważne wątpliwości prawne i udzielenie odpowiedzi na pytanie czy ustalenia prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa obejmują również motywy (uzasadnienie) wyroku. W uzasadnieniu wnoszący kasację wskazał, że budzi wątpliwość, czy ustalenia takiego wyroku wiążą sąd cywilny w zakresie szerszym niż wynikający z sentencji takiego wyroku oraz, że skoro wnioskodawca został uznany za winnego określonego zachowania w okresie od 1

lutego 1990 r. do 30 września 1996 r., to nie można rozszerzyć mocy wiążącej takiego wyroku na inny czasokres.

Przedstawione okoliczności nie wskazują na istnienie w sprawie określonej w art. 393 § 1 pkt 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia kasacji do rozpoznania. Zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w doktrynie prawa nie budzi wątpliwości to, że w postępowaniu cywilnym sąd jest związany jedynie zawartymi w sentencji wyroku karnego skazującego ustaleniami okoliczności, dotyczącymi osoby sprawcy czynu przypisanego oskarżonemu i przedmiotu przestępstwa (zob. np. T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, Część pierwsza, tom 1, Warszawa 2001, s. 80 i tam cyt. orzecznictwo). Nie można zatem twierdzić, że istnieje w tym zakresie potrzeba wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości prawne. Poza tym zaskarżony kasacją wyrok nie daje podstawy do wysuwania wątpliwości wskazanych w kasacji. Przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że wnioskodawca nie przebywał w czasie okupacji niemieckiej w obozie przejściowym w Zamościu, co stanowiło przesłankę stwierdzenia braku jego uprawnień do dalszej wypłaty renty obozowej oraz uznania, że pobrane dotychczas świadczenie było nienależne, mieści się w pełni w granicach związania sądu w postępowaniu cywilnym ustaleniami co do popełnienia przestępstwa na podstawie art. 11 k.p.c. Zgodnie bowiem z sentencją wyroku Sądu Rejonowego w H. z 3 października 2000 r., sygn. akt II K .../99, wnioskodawca został skazany za to, że w okresie od 1 lutego 1990 r. Do 30 września 1996 r. w warunkach przestępstwa ciągłego, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przedłożył organom statutowym Związku Bojowników o Wolność i Demokrację fałszywe dokumenty stwierdzające jego pobyt podczas okupacji niemieckiej w obozie przejściowym w Zamościu, przez co nabył uprawnienia kombatanta jako „Dziecko Zamojszczyzny” oraz związane z tym świadczenia rentowe, mimo, że w obozie tym nie przebywał w ten sposób wyłudził na szkodę Zakładu Ubezpieczeń Oddziału w [...] 24.815,57 zł. oraz na szkodę Fundacji „Polsko-Niemieckie pojednanie” kwotę 675 zł.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia kasacji do rozpoznania na podstawie art. 393 k.p.c. i art. 393⁷ § 1 k.p.c.